

Datum: 2020-11-04

Plats: Teams

Deltagare: Lars Johansson (ordf), StoraEnso
Nils Andersson, Sågverken Mellansverige
Torbjörn Andersson, Södra
Göran Sundberg, Stenvalls Trä AB
Pär Emanuelsson, Moelven
Henrik Sjölander, SCA
Magnus Sjödin, SCA
Pierre Qvist, Vida
Peter Åström, Sveaskog
Marika Sjögren, Holmen skog
Håkan Gard, Bergkvist Siljan
Jens Eriksson, Biometria
Jacob Edlund, Biometria
Magnus Engberg, Biometria
Monika Strömgren, Biometria
Lars Björklund, Biometria
Maria Nordström, SkogForsk

Ej närvarande: Peter Gunnarsson, Sveaskog
Peter Holmström, Martinsons

§ 1 Mötesformalia

Ordförande Lars Johansson öppnade mötet genom att hälsa alla välkomna. Jens Eriksson utsågs till sekreterare och Pierre Qvist till justeringsperson.

§ 2 Föregående protokoll

Inga synpunkter på föregående protokoll framfördes och detta protokoll lades till handlingarna.

§ 3 Utfasning av toppformtalsmatris - status

Jed redogjorde för vad som hänt sedan föregående möte. Mer material börjar bli tillgängligt för analys och gällande Södras sågverk i allmänhet ser det generellt ut som att m3fub via toppformtalsmatris överskattar volymen med 0,8 – 1,5% jämfört med ny topp-/rotmätning ("mätramsfub").

På Mönsterås specifikt ser vi en viss överskattning av "mätramsfubben" jmf med kontrollmätning, främst beroende på en överskattning av rotdiametern.

Rotdiameter kan, och ska, justeras för att minska volymavvikelsen. En positiv effekt är att storleken på det tillfälliga felet (standardavvikelsen) har minskat avsevärt sedan topprotmätning i mättram.

Typgodkännandet för RemaSawco 3D Logscanner för gran, testat på Borgstena (Vida), är klart. Barkavdrag sker där via manuellt barktryck. Funktionen är ännu inte aktiverad och kontrollmaterialet är så här långt för litet för att kunna redovisas.

Material från fler mätplatser i hela Sverige samlas nu in löpande som ett led i ”flexibel kontrollmätning”. Det sker dock i en förhållandevis låg takt men kommer att kunna redovisas framåt.

Utvecklingsarbetet gällande 9000-ramarna går långsammare än väntat men fortsätter hos RemaSawco. Nya tester inriktade på tvåpunktsmätning kommer att utföras på Åvestbo Sågverk (Karl Segerström) under kommande veckor.

Microtec och Finnos har beställningar och arbetar vidare. Påtryckningar finns från kunder men inga tester är ännu planerade.

Andelen sågverk som beställt funktionalitet från sin teknikleverantör ökar men ytterligare påminnelse om läget från Biometria kan vara nödvändigt.

Specifik diskussion kring hantering av diamettermätning m.h.a. en tvåvägsröntgen när en röntgenriktning är ur funktion. Biometria undersöker med teknikleverantörer vilka begränsningar det innebär. Frågan om möjlighet att använda toppformtalsmatris som reservmetod vid tekniska problem i ny funktionalitet även efter 220801 diskuterades också. Biometria definierar alternativ och utreder behov.

Flexibel kontrollmätning är nu igång hos Biometria. Det innebär att alla parametrar inte kontrollmäts på alla kontrollstockar. IT-stöd för hantering av detta är anpassade och igång.

§ 4 Komplettering av dispositivitetslistan – nationell sågtimmerbestämmelse

LB tillsammans med JEr är medlemmar i Biometrias instruktionsgrupp och gick igenom det fortsatta arbetet med nationell sågtimmerbestämmelse.

Efter samråd mellan Biometria och några större kunder i södra Sverige föreslås kompletteringar till den dispositivitetsbilaga som finns i nationell bestämmelse för kvalitetsbestämning av sågtimmer av tall och gran. Bestämmelse som är

presenterad, genomgången och av kommittén rekommenderad vid mötet 11–12/12 2019.

Föreslagna generella kompletteringar:

Krav på leveransgill stock

- *Min 8 årsringar i sämsta klass även för tall*
- *Om så avtalats får årsringskravet för sämsta klass tas bort*
- *Om ej annat avtalats ska sågtimmerstock hålla mindiameter 100 mm under bark, och minlängd 280 cm. Övriga dimensionskrav får avtalas*

Travmätning av sågtimmer

Om så avtalats får den leveransgilla volymen fördelas på en klass där en eller flera av klasserna torra stockar, kval 8-2 och kval 8-3 ingår, respektive övrigt leveransgillt.

Kompletteringar kopplade till kort kubb (virke i fast avtalad längd).

Krav på leveransgill stock

- *Ändra maxlängd för ”kortkubb” från 330 till 375 cm*
- *Om så avtalats tillåts ”ändkrök” ej*
- *För virke i fast längd ≤ 375 cm får årsringskravet för klass 3 sänkas till 8 st*

Travmätning

Om så avtalats får leveransgill volym för virke i fast längd ≤ 370 cm (kubb) avgränsas till klass 1-3 för tall och klass 1 för gran.

Efter en stunds diskussion fastställdes kompletteringarna som därmed rekommenderas av sågtimmerkommittén som beslut av RMR.

§ 5 Sågtimmerkollektiv

MSt repeterade tidigare genomgång rörande sågtimmerkollektiv, se protokoll från 200525 och 200820, med problem knutna till dagens användning.

Vid föregående möte beslutades ”att Biometria ser över formerna för sågtimmerkollektiv så att de bidrar till en mer relevant och rationell mätning” och detta har lett till följande förslag till principbeslut rörande sågtimmerkollektiv:

- *Ta bort volymkorrigering enligt F-princip (baserade på stickprovstravar för 12 månader bakåt) för sågtimmerkollektiv*

- *Skapa funktion för prisjusterande kollektiv-mätning utan volymkorrigering enligt F-princip*
- *Utred tidsplan och genomförande (ta bort volymkorrigering skulle fungera idag)*
- *Kommunicera principbeslut till branschen*

Förslaget är under framtagandet kommunicerat med både köpande och säljande användare av sågtimmerkollektiv idag. Förslaget innebär en förenkling av dagens användning av sågtimmerkollektiv men skiljer sig från den tänkta användningen i VIOL3.

Sågtimmerkommittén stöder förslaget men med hänvisning till VIOL3-aspekten har punkt tre "Utred tidsplan och genomförande" den högsta prioriteten och ska genomföras och rapporteras innan principbeslutet kommuniceras till branschen i vidare betydelse.

§ 6 PrimaSekunda-klassning av sågtimmertravar

JEr sammanfattade hanteringen hittills kring idén om prima/sekunda för sågtimmertravar, se tidigare protokoll. JEr poängterar under mötet att det framkommit olika argument som tillsammans talar emot ett vidare arbete med frågan.

Sågtimmerkommitténs ledamöter ser inga direkta fördelar med "prima-sekunda-system" för sågtimmertravar och beslutar därför att bordlägga frågan och rekommendera RMR att ta bort frågan från VP och därigenom möjliggöra annan prioritering.

§ 7 Färskhet

Frågan hanteras i massavedskommittén och där ska hänsyn tas till önskemål från sågtimmerkommittén. Inget nytt har kommit från massavedskommittén.

PQ redogjorde för hur Vida tänker kring att använda skördardatum och bilder för att bedöma färskhet på timmer vid fjärrmätning. Ett intressant försök som överför hanteringen av den manuella besiktningen som tidigare har utförts på plats till ett fjärrmättingsperspektiv.

§ 8 Framtidens virkesmätning

MN, SkogForsk, redogjorde för hur det fortsatta arbetet är planerat inom projektet Framtidens virkesmätning, se även föregående protokoll.

En del gäller framtidens kvalitetsklassning av sågtimmer. Biometria finansierar ett arbete där målet är att kartlägga hur behoven att särskilja olika

kvalitetsgenskaper skiljer sig mellan olika aktörer. Fokus ligger på egenskaper som har betydelse ur ett slutproduktperspektiv. Det är planerat att genomföra intervjuer med ett urval av definierade aktörer, t.ex. marknadschefer och produktionstekniker för att identifiera egenskaper och behov.

Intervjuerna inriktas på de nio största sågverksföretagen vilka tillsammans står för >60% av produktionen.

Arbetet planeras att slutredovisas i mars 2021.

Per Emanuelsson, Lars Johansson, Pierre Qvist och Henrik Sjölander från sågtimmerkommittén samt Lars Björklund från Biometria ingår i en referensgrupp vilken kommer att kunna rapportera vidare på kommande möten med sågtimmerkommittén.

§ 9 Övriga frågor

Rotben PQ föreslår en skärpning av kravet på tolererad höjd på rotben från 15 cm till 10 cm. Ingen enighet i synen på problemet nåddes och frågan bordlades.

§ 10 Nästa möte

Nästa möte blir också det ett Teamsmöte och bestämdes till måndag den 25 januari kl.09.00-12.00

Vid protokollet:

Jens Eriksson

Justerat:

Pierre Qvist

Lars Johansson (ordf.)